

Green City Accord

Magyarázó megjegyzés a nyomon követésről és jelentéstételről, valamint a kötelező mutatók

Az alábbi dokumentum rövid áttekintést nyújt a Green City Accord (GCA) kezdeményezéssel kapcsolatos nyomon követés és jelentéstétel (M&R) legfontosabb követelményeiről, valamint a Green City Accord által érintett öt terület – levegő, víz, természet és biodiverzitás, hulladék és körforgásos gazdaság, valamint zaj – kötelező mutatóiról.

A jelentéstétel a Green City Accord kulcsfontosságú alkotóeleme

A Green City Accordot aláíró városoknak jelentést kell készíteniük a kezdeményezés öt területén elért előrehaladásukról. A jelenleg még fejlesztés alatt álló M&R rendszer azt mutatja majd, hogy mennyit sikerült megvalósítani ezekből a célokból.

Ezért a GCA keretei között történő jelentéstétel fő céljai az alábbiak:

- Bizonyítékot szolgáltat arról, hogy az aláíró városok hogyan haladnak a GCA öt kitűzött célja felé;
- Lehetővé teszi az aláíró városok számára, hogy saját fejlődésüket összehasonlítsák a többi város fejlődésével.

Kötelező mutatók

A kötelező mutatók teljes gyűjteménye a következő oldalakon található.

Annak érdekében, hogy a városokra ne háruljon túl nagy többletterhelés, a kötelező mutatók száma korlátozott, és ezért azok nem fedik le teljeskörűen a GCA egyes területeit.

A kötelező mutatókon kívül a városok természetesen más, helyben meghatározott mutatókat is használhatnak saját helyi céljaik teljesülésének nyomon követésére.

Kötelező mutatók használata

A kötelező mutatókat az alábbiakra használjuk:

- Az alapszint (azaz az egyes területek kiindulási pontjának) megállapítása a GCA aláírását követő két éven belül.
- Jelentések az alapszinthez viszonyított változásokról rendszeres, hároméves időközönként.

Jelentéskészítési eszköz

A jelentéskészítési eszköz hamarosan elérhetővé válik. Gyakorlatilag két részt kell majd kitölteni: a kötelező mutatókat és az intézkedéseket.

Kötelező mutatók: A tervek szerint a jelentéstétel online történik majd egy erre a célra szolgáló eszközön keresztül, ahová a mutatók értékeit közvetlenül be lehet majd írni.

Intézkedések: Egy sablont kell majd kitölteni (angol nyelven) a *tervezett* intézkedésekről (→ alapszintről szóló jelentés) és a *végrehajtott* intézkedésekről (→ teljesítményjelentés), amelyet azután fel lehet majd tölteni a honlap jelentéstételre szolgáló felületére.

Levegő

A városok kötelezettséget vállalnak a levegőminőség jelentős javítására azért, hogy minél szorosabban követik a WHO levegőminőségi iránymutatásait, és a lehető leghamarabb megszüntetik az EU levegőminőségi normáinak túllépését.

— PM_{2.5} koncentrációs szintek [(elő)városi háttérállomásokon megfigyelt legmagasabb éves átlag]

Ez a mutató a szálló por (PM) 2,5 éves átlagos koncentrációját jelöli a legmagasabb háttérszinteken.

Lásd: Az EU környezeti levegő minőségéről szóló irányelvei ([2008/50/EK](#) és [2004/107/EK](#)) és az [új WHO levegőminőségi iránylevek](#)

— PM₁₀ napi koncentrációs szintek [a WHO 45 µg/m³-es ajánlását meghaladó, bármely (elő)városi háttér- vagy forgalmi állomáson megfigyelt napok legnagyobb száma évente]

Ez a mutató a 45 µg/m³-t meghaladó PM₁₀ részecskék számát jelöli napokban kifejezve bármely (elő)városi háttér- vagy forgalmi állomáson.

Lásd: Az EU környezeti levegő minőségéről szóló irányelvei ([2008/50/EK](#) és [2004/107/EK](#)) és az [új WHO levegőminőségi iránylevek](#)

— NO₂ koncentrációjának szintje (a forgalmas állomásokon megfigyelt legmagasabb éves átlag)

Ez a mutató a nitrogén-dioxid (NO₂) éves átlagos koncentrációs szintjeit határozza meg a legmagasabb forgalmú helyek szintjén.

Lásd: Az EU környezeti levegő minőségéről szóló irányelvei ([2008/50/EK](#) és [2004/107/EK](#)) és az [új WHO levegőminőségi iránylevek](#)

Víz

A városok kötelezettséget vállalnak arra, hogy jelentős előrelépést tesznek a víztestek minőségének javítása és a vízfelhasználás hatékonyságának növelése terén.

— Háztartási vízfogyasztás (liter/fő/nap)

Ez a mutató a háztartási vízfogyasztást méri, és a naponta fejenként felhasznált, literben kifejezett vízmennyiség alapján számolják ki.

Lásd:

Pl. Európa Zöld Fővárosa 2023-ban díj, [Útmutató](#) (2020. május).

— Infrastrukturális szivárgási index (ILI)

Az infrastrukturális szivárgási index (ILI) az aktuális tényleges éves veszteség (CARL) és az elkerülhetetlen tényleges éves veszteség (UARL) hányadosa.

ILI = CARL/UARL

Az ILI a szivárgás teljesítménymutatója, amely a mért veszteséget az üzemi nyomás és a hálózat hosszának figyelembevételével módosítja.

Lásd:

Canfora P., Antonopoulos I. S., Dri M., Gaudillat P., Schönberger H. (2019) Best Environmental Management Practice for the Public Administration Sector (Legjobb környezetgazdálkodási gyakorlat a közigazgatási ágazatban). A JRC politikatudományi jelentése [EUR 29705 EN](#); Az Európai Parlament és a Tanács (EU) [2020/2184](#) irányelve (2020. december 16.) az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről

— A szennyvízkezelésről szóló irányelv (UWWTD) követelményeinek megfelelő települési szennyvíz százalékos aránya (az összegyűjtés és a másodlagos kezelés tekintetében)

A szennyvízterhelés százalékos aránya, amely megfelel a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv (UWWTD) összegyűjtésre és másodlagos kezelésre vonatkozó követelményeinek.

Lásd:

A települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv ([UWWTD](#)) összegyűjtésről (3. cikk) és másodlagos kezelésről (4. cikk) szóló részei.

Természet és biodiverzitás

A városok kötelezettséget vállalnak arra, hogy jelentős előrelépést tesznek a városi élővilág sokféleségének megőrzésére és gazdagítására, többek között a városi zöldterületek méretének és minőségének növelése, valamint a városi ökoszisztémák pusztulásának megállítása és helyreállítása révén.

— A közterületen lévő védett természeti területek, helyreállított és honosított területek százalékos aránya a településen

Állapot- és trendmutató, amely a településen található védett természeti területek, helyreállított és honosított területek méretét mutatja a település teljes területéhez viszonyítva.

Lásd:

CBD (2014) [User's Manual on the Singapore Index on Cities' Biodiversity](#) (Felhasználói útmutató a városi biodiverzitás szingapúri mutatójához); Maes J et al., Enhancing Resilience of Urban Ecosystems through Green Infrastructure (Városi ökoszisztémák megerősítése zöld infrastruktúra segítségével). Zárójelentés, [EUR 29630 EN](#), Az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2019; Dumitru, A.; Wendling, L. (2021) [Evaluating the Impact of Nature-based Solutions: Appendix of Methods](#). Publications Office of the European Union, Brussels, 2021, ISBN 978-92-76-22960-5, doi:10.2777/11361.

— Lombkorona-fedettség a városon belül

A város területéhez viszonyítva a kifejlett (a teljes érettség elérésére alkalmas) fák arányát értékelő és az összekapcsolhatóságot jelző állapotmutató.

Lásd:

Doick et al. (2019) [The Canopy Cover of England's Towns and Cities](#): baselining and setting targets to improve human health and well-being (Anglia kis- és nagyvárosainak lombkoronafedettsége: alapszint meghatározása és célkitűzések az egészség és a közérzet javításáért); [Európai városi atlasz](#).

— A madárfajok számának változása a városi területeken/városok beépített területein

Olyan trendmutató, amely a fajok sokféleségében bekövetkezett változásokról nyújt áttekintést: a madarakat az élőhely minőségének egyfajta mutatójaként használja; fontos, hogy a sűrűn beépített területekre kell összpontosítani, ahol a fajok száma elkerülhetetlenül alacsonyabb, mint a természetes ökoszisztémákban előforduló fajoké; változás a fajok újratelepítése vagy kihalása révén következhet be.

Lásd:

CBD (2014) [User's Manual on the Singapore Index on Cities' Biodiversity \(Felhasználói útmutató a városi biodiverzitás szingapúri mutatójához\)](#).

Hulladék és körforgásos gazdaság

A városok vállalják, hogy a háztartási települési hulladék kezelésének jelentős javításának, a hulladéktermelés és a hulladéklerakás lényeges csökkentésének, valamint az újrafelhasználás, a javítás és az újrahasznosítás jelentős növekedésének biztosításával a körforgásos gazdaságért dolgoznak.

— Egy főre jutó települési hulladék (tonna)

A mutató a városban keletkező települési hulladék súlyát méri, az exportra előkészített hulladékot is beleértve a kezelés előtt, egy főre vetítve.

A hulladékot a lehető legjobban fel kell bontani hulladékfrakciókra (lásd Eurostat).

A mutató az évente keletkező települési hulladék egy főre jutó hányadát mutatja tonnában kifejezve.

Lásd:

Eurostat adatbázis meghatározása; [Eurostat útmutató](#).

— A települési hulladék újrahasznosítási aránya (%)

A mutató az újrahasznosított települési hulladék arányát méri az összes keletkezett települési hulladékon belül. Az újrahasznosítás magában foglalja az anyag újrahasznosítását, a komposztálást és az anaerob lebontást is. Az arányt százalékban (%) fejezik ki, mivel mindkét tényező ugyanabban az egységben, azaz tonnában mérhető.

Lásd:

[Eurostat adatbázis meghatározása](#); [Eurostat útmutató](#); [Uniós városfejlesztési menetrend – Partnerség a körforgásos gazdaságról](#).

— Hulladéklerakóban lerakott települési hulladék (%)

A mutató a városhatáron belül begyűjtött települési hulladék százalékos arányát méri, amelyet (a városhatáron belül és kívül) hulladéklerakóba helyeznek. A mutatót a „hulladéklerakóban lerakott települési hulladék tonnában/összegyűjtött települési hulladék tonnában” képlettel lehet kifejezni. Ezenkívül abszolút értékben is kifejezhető egy főre vetítve, így lehetővé válik a városok adatainak összehasonlítása.

Lásd:

[Eurostat útmutató](#).

Zaj

A városok kötelezettséget vállalnak arra, hogy jelentősen csökkentik a városi zajszennyezést, és minél szorosabban követik a WHO által ajánlott szinteket.

— Az 55 dB-t meghaladó átlagos nappali-esti-éjszakai zajszintnek (Lden) kitett lakosság százalékos aránya

Az 55 dB-t meghaladó átlagos nappali-esti-éjszakai zajszintnek (Lden) kitett lakosság százalékos aránya.

Lásd:

A környezeti zajról szóló irányelv (END) ([2002/49/EK](#)) 5. és 6. cikke; II. melléklete; EEA, [Exposure of Europe's population to environmental noise](#) (Európa népességének környezeti zajnak való kitettsége).

— Az 50 dB-t meghaladó átlagos éjszakai zajszintnek (Lnight) kitett lakosság százalékos aránya

Az 50 dB-t meghaladó átlagos éjszakai zajszintnek (Lnight) kitett lakosság százalékos aránya.

Lásd:

A környezeti zajról szóló irányelv (END) ([2002/49/EK](#)) 5. és 6. cikke; II. melléklete; EEA, [Exposure of Europe's population to environmental noise](#) (Európa népességének környezeti zajnak való kitettsége).

— Erős alvászavartól szenvedő (felnőtt) lakosság százalékos aránya

A lakosság zajterhelésére vonatkozó adatok (azaz a fenti 1. és 2. mutatóból származó adatok) összevonhatók olyan dózis-hatás összefüggésekkel (azaz olyan képletekkel, amelyek meghatározzák, hogyan változik a hatás az expozíció függvényében), amelyek kiszámítják a zaj egészségre gyakorolt káros hatásainak kockázatát. Az „erős alvászavartól szenvedő” az egyik kiszámítható hatás (vagy „egészségügyi végpont”); a fenti Lnight mutatóhoz kapcsolódik.

Lásd:

A Bizottság (EU) [2020/367](#) irányelve (2020. március 4.) a 2002/49/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv III. mellékletének a környezeti zaj káros hatásainak értékelésére vonatkozó módszerek megállapítása érdekében történő módosításáról; EEA (2019) [Environmental noise in Europe — 2020](#) (Környezeti zaj Európában – 2020).